

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Альбіна НЕВІДНИК-ПРАВДА, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2022 році Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара за спеціальністю Біологія, навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, виконала акредитовану освітньо-наукову програму 091 «Біологія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро від «29» травня 2026 року № 132, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради – Олени СЕВЕРИНОВСЬКОЇ, доктора біологічних наук, професора, завідувачки кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України;

Рецензентів: Віктора БРИГАДИРЕНКА, кандидата біологічних наук, доцента, доцента кафедри зоології та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України;

Ольги ДЬОМШИНОЇ, кандидата біологічних наук, доцента, доцента кафедри біофізики та біохімії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України;

Офіційних опонентів: Руслани ІСКРИ, доктора біологічних наук, професора, завідувачки кафедри фармації та біології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького Міністерства освіти і науки України;

Віктора НЕДЗВЕЦЬКОГО, доктора біологічних наук, професора кафедри фізіології, біохімії тварин та лабораторної діагностики Дніпровського державного аграрно-економічного університету Міністерства освіти і науки України;

на засіданні «23» червня 2026 року прийняли рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 09 Біологія, спеціальність 091 Біологія Альбіні НЕВІДНИК-ПРАВДІ на підставі публічного захисту дисертації «Біохімічні та гематологічні детермінанти анемічного синдрому при бабезіозі собак (*Babesia canis canis*) та дії імідокарбу та преднізолону» з галузі знань 09 Біологія, спеціальність 091 Біологія.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, місто Дніпро.

Науковий керівник – Галина УШАКОВА, доктор біологічних наук, професор, професор кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису із дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). Дисертація містить ґрунтовне експериментальне дослідження гематологічних та біохімічних детермінант анемічного синдрому при бабезіозі собак, викликаному *Babesia canis canis*. Особливу увагу приділено комплексній оцінці гематологічних порушень (гемолітична анемія, тромбоцитопенія, стресові зміни лейкограми), біохімічних змін (функція печінки, нирок, електролітний баланс, білковий спектр) та стану системи оксидативного стресу/антиоксидантного захисту (активність супероксиддисмутази, каталази, лактатдегідрогенази) на момент діагностики та через 24 години комбінованої терапії імідокарбом і преднізолоном. Вперше показано, що бабезіозна інфекція індукує декомпенсований оксидативний стрес, який характеризується критичним пригніченням активності каталази на тлі компенсаторної гіперактивації супероксиддисмутази, а застосування запропонованої схеми лікування супроводжується швидким зростанням кількості тромбоцитів (на 70%), зниження маркерів цитолізу (лактатдегідрогенази майже на 40%) та часткове відновлення балансу про- та антиоксидантних систем.

Отримані результати розширюють уявлення про патогенетичну роль оксидативного стресу та імунозапальних реакцій у формуванні анемічного синдрому при бабезіозі собак, демонструють потенціал комбінованої терапії (імідокарб + преднізолон) як ефективного методу патогенетичної корекції. Практичне значення полягає у можливості використання виявлених змін (активність супероксиддисмутази, каталази, лактатдегідрогенази, рівень білірубіну) як об'єктивних маркерів тяжкості перебігу захворювання та ефективності терапії, а також у впровадженні запропонованої схеми лікування у ветеринарну практику.

Дисертація виконана державною мовою із дотриманням вимог до оформлення дисертації, встановлених МОН України. Обсяг і структура

дисертації відповідають вимогам до оформлення дисертацій та освітньо-науковій програмі «Біологія», галузь знань 09 Біологія, спеціальність 091 Біологія Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Здобувачка має 13 наукових публікацій за темою дисертації: 4 статті (2 – у наукометричних базах Scopus та Web of Science, 2 – у вітчизняних фахових виданнях категорії Б), 9 тез у матеріалах міжнародних конференцій, які відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, зокрема:

1. Nevidnyk-Pravda A., Ushakova G. (2025). Hemolytic anemia in dogs caused by the protozoan parasite *Babesia canis canis* and the impact of imidopyran and prednisolone. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 16(3), e25109. <https://doi.org/10.15421/0225109> (Scopus Q4, Web of Science).

2. Nevidnyk-Pravda A., Ushakova G. (2025). Hematological and biochemical determinants of anemic syndrome in babesiosis: a review of current data. *Regulatory Mechanisms in Biosystems*, 16(4), e25178. <https://doi.org/10.15421/0225178> (Scopus Q4, Web of Science).

3. Nevidnyk-Pravda A. Yu., Ushakova G. O. (2025). Hematological parameters in dogs at the early stages of babesiosis in the Dnipro region of Ukraine. *The Animal Biology*, 27(3), 47–55. (Фахова, категорія Б).

4. Nevidnyk-Pravda A. Yu., Ushakova G. O. (2025). Effect of combined therapy with imidocarb and prednisolone on hematological parameters in dogs infected with *Babesia canis canis*. *Journal for Veterinary Medicine, Biotechnology and Biosafety*, 11(4), 12. (Фахова, категорія Б).

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої ради та присутні на захисті фахівці:

Голова спеціалізованої вченої ради – Севериновська Олена Вікторівна, доктор біологічних наук (03.00.04 – біохімія), професор, завідувачка кафедри біохімії та фізіології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Офіційний опонент – Іскра Руслана Ярославівна, доктор біологічних наук за спеціальністю 03.00.04 – біохімія, професор, завідувачка кафедри фармації та біології Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Зауваження:

1. Розділ літературного огляду дещо перевантажений детальним описом загальних механізмів розвитку анемії (підрозділ 1.1). Цю інформацію можна було б скоротити, зосередившись більше на специфічних аспектах бабезіозу.

2. У тексті трапляються поодинокі стилістичні та граматичні огріхи, а також технічні недоліки в оформленні списку літератури (різне форматування окремих джерел), які, однак, не знижують загального враження від роботи.

3. У розділі «Матеріали і методи» доцільно було б чіткіше зазначити критерії включення тварин до дослідження та виключення тварин із супутніми захворюваннями.

Офіційний опонент – Недзвецький Віктор Станіславович, доктор біологічних наук (03.00.13 – фізіологія людини і тварин), професор кафедри фізіології, біохімії тварин та лабораторної діагностики Дніпровського державного аграрно-економічного університету Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1. У розділі методів авторка використовує знеболювальні засоби та фіксацію тварин при відборі крові, однак не вказує конкретні препарати та їх дозування. Це може ускладнити відтворення методики.

2. Вважаю, що робота значно виграла б, якби авторка провела кореляційний аналіз між окремими біохімічними та гематологічними показниками. Це дозволило б виявити найбільш інформативні пари маркерів для моніторингу перебігу хвороби.

3. В окремих місцях тексту трапляються технічні недоліки – позначення статистичної значущості в окремих реченнях “р”, невдалі переноси таблиць, поодинокі стилістичні неточності, які, однак, не впливають на загальне позитивне враження від роботи.

Рецензент – Бригадиренко Віктор Васильович, кандидат біологічних наук (03.00.08 – зоологія), доцент, доцент кафедри біорізноманіття та екології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1. Підрозділ 1.1.2 (види анемії) надмірно деталізований, містить значний обсяг загальної інформації, що перевантажує огляд літератури; доцільно скоротити на користь глибшого аналізу специфічних біохімічних механізмів при бабезіозі.

2. У тексті розділу 1 подекуди трапляються стилістичні конструкції, що ускладнюють сприйняття (надто довгі речення з кількома підрядними зворотами); рекомендовано спростити синтаксис.

3. У підрозділі 2.2.6 (статистична обробка) не вказано, чи проводилася попередня перевірка на нормальність розподілу (критерій Шапіро–Уїлка) для кожної змінної та кожної групи, враховуючи невеликий розмір вибірки; доцільно уточнити це в тексті.

4. В описі методу визначення загального білірубіну (п. 2.2.2) не зазначено обмеження методу (він дозволяє визначати лише загальний білірубін без

розподілу на фракції); також не вказано, чи проводилося додаткове визначення непрямого білірубіну.

5. У висновках до розділу 3 (п. 4) наведено відсоткову зміну кількості тромбоцитів (70%), але не вказано абсолютних значень критерію Р для цієї зміни (хоча в тексті зазначено $P < 0,001$); варто навести повну статистичну інформацію.

6. Описуючи зміну лейкоцитарної формули (нейтрофілоз і лімфопенія), авторка лише частково обговорює можливі причини лімфопенії (апоптоз, стрес-індукований лімфоліз); доцільно було б глибше аргументувати це з посиланнями на літературу.

7. У розділі 4 інтерпретація активності ЛДГ є найбільш дискусійним положенням: авторка стверджує, що на момент діагностики ЛДГ не підвищена, а після терапії різко знижується. Цей парадоксальний феномен потребує детальнішого біохімічного обґрунтування; висунуте припущення про «функціональне виснаження ретикулоендотеліальної системи» є цікавим, але недостатньо аргументованим.

8. Під час аналізу електролітів (рис. 4.3, 4.7) виявлено гіпонатріємію (115,55 ммоль/л), проте не обговорено, чи пов'язана вона із синдромом неадекватної секреції антидіуретичного гормону (який часто супроводжує тяжкі інфекції) або з інфузійною терапією; в описі дизайну дослідження не вказано, чи отримували тварини інфузії до взяття крові через 24 години.

9. Назва таблиці 5.1 «Відносна зміна, %» є некоректною; рекомендовано перейменувати на «Зміна відносно показника до лікування, %», оскільки розрахунок ведеться саме від вихідного рівня хворих тварин.

10. Підрозділ 5.4 (порівняльний аналіз) містить великий перелік літературних джерел, що підтверджують дані авторки, однак подекуди перетворюється на механічний переказ результатів інших дослідників; доцільно скоротити, зосередившись на найбільш контрастних порівняннях або на тих випадках, де дані авторки суперечать літературі, із пропозицією пояснень цих розбіжностей.

11. У тексті трапляються конструкції, що є калькою з російської мови: «згідно з даними...» – слід замінити на «за даними...»; «в залежності від...» – слід замінити на «залежно від...»; «по відношенню до...» – слід замінити на «щодо...». Невдалий зворот «найбільш виражена позитивна динаміка спостерігалася з боку...» – доцільно замінити на «найбільш вираженої позитивної динаміки зазнав показник...». Підписи до окремих рисунків (наприклад, рис. 4.6, 4.7) є надто довгими та дублюють інформацію з основного тексту; варто робити їх лаконічними.

12. На деяких рисунках (наприклад, рис. 3.2) літери «а, в, с» для позначення статистичної значущості наведено без пояснення в легенді; легенда має бути самодостатньою та вичерпною.

13. У списку літератури в деяких джерелах не вказано DOI (де це можливо). У списку літератури в деяких джерелах назви журналів подано скорочено, а не в повному обсязі; згідно з чинними стандартами, бажано наводити повні назви.

14. Деякі дані дублюються в тексті розділів 3, 4 та 5 (наприклад, зміни кількості тромбоцитів, ЛДГ). Для академічного тексту бажано уникати такого дублювання: констатація фактів – у розділі результатів, їхнє осмислення – в обговоренні.

15. У розділі 2 бракує чіткого зазначення критеріїв включення та виключення тварин із дослідження (крім діагнозу «бабезіоз»).

16. Не вказано, чи проводилося планування потужності вибірки (power analysis) перед початком експерименту для обґрунтування кількості тварин у групах.

17. У тексті відсутній окремий підрозділ або пункт про можливі конфлікти інтересів (наприклад, щодо виробників використаних діагностичних наборів або препаратів).

18. В анотації англійською мовою трапляються окремі граматичні та стилістичні неточності (наприклад, узгодження часів у пасивних конструкціях), що потребують редакційного виправлення.

19. У перспективах подальших досліджень не окреслено чітких термінів або етапів виконання запланованих напрямків (наприклад, порівняльної оцінки різних терапевтичних схем), що зменшує їхню конкретність.

Рецензент – Дьомшина Ольга Олександрівна, кандидат біологічних наук (03.00.04 – біохімія), доцент, доцент кафедри біофізики та біохімії Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Зауваження:

1. У роботі відсутня окрема контрольна група з альтернативною або монотерапією, що дещо обмежує можливості порівняльної оцінки ефективності запропонованої схеми лікування.

2. Окремі фрагменти огляду літератури мають надмірно описовий характер і могли б бути оптимізовані без втрати наукової інформативності.

3. У дослідженні обмежено використано молекулярно-біологічні маркери, що могли б додатково поглибити механістичне тлумачення отриманих результатів.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Альбіні НЕВІДНИК-ПРАВДІ ступінь доктора філософії з галузі знань 09 Біологія за спеціальністю 091 Біологія.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Олена СЕВЕРИНОВСЬКА
(власне ім'я та прізвище)